

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Даниела Иванова

с научна специалност „Икономика и управление (Екоикономика)“

към катедра „Икономика на природните ресурси“; УНСС – София

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8 „Икономика“, докторска програма по Стокознание.

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед РД № 06-4029 от 17.12.2019 г. на Ректора на Икономически университет - Варна.

Автор на дисертационния труд: Величка Пеева Маринова

Тема на дисертационния труд: Качество и ефективност на продукти от рециклирани хартиени материали

1. Информация за докторанта

Величка Пеева се е обучавала в докторска програма на самостоятелна подготовка към катедра “Стокознание” (Стопански факултет) на ИУ- Варна по професионално направление 3.8. „Икономика“.

Тя е завършила висшето си образование в ИУ - Варна. Има бакалавърска степен по Стокознание и магистърска по Международен бизнес. След успешно положени изпити през м. октомври 2008 г. е назначена за редовен асистент към катедра „Стокознание“, където работи и до момента.

2. Общо представяне на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд е съставен от увод, три глави и изводи с общ обем от 179 страници (основен текст 167 стр.) включващи 31 таблици, 20 фигури. При разработването на дисертацията са използвани и цитирани 219 литературни източника.

В *увода* е обоснована актуалността на избраната тема в дисертацията. Въпросите отнасящи се до рециклирането на отпадъците и по специално на хартиените опаковки са изключително важни за опазването на околната среда. Преработката на подобни отпадъци и използването им като суровина води до получаването на продукти със специфични характеристики, които според автора не са добре изучени от стоковедна гледна точка.

На тази основа е формулирана следната *цел* на докторската дисертация: изготвяне и изследване на качеството на образци на опаковки от рециклирани хартиени материали и възможността за ефективност от производство им.

За постигането ѝ са определени 4 *задачи* следвайки логиката на дисертацията. По своята същност те са емпирични и аналитични. Изведените основни задачи, които се решават за постигане на целта считам за логични, последователни и водещи към реализирането ѝ и приемането на поставената изследователска теза.

Основната теза на дисертационния труд е, че при използване на нискограмажни рециклирани хартии, включени в състава на опаковки, може да се постигне оптимално качество за конкретно функционално предназначение – транспортна опаковка за нехранителни стоки.

Точно е описан *обектът на дисертационния труд* – суровините и крайните продукти от 100 % рециклирани хартиени материали, в частност нискограмажни транспортни опаковки за нехранителни стоки.

Предметът на изследването е качеството на опаковки, изготвени от рециклирани хартиени материали за нехранителни стоки.

В работата са описани ограниченията в рамките на които е проведено изследването.

Проучена е основна част от специализирана научна литература за качеството на рециклирани хартиени материали и нормативните изисквания в тази област. Обобщени и представени са мненията на редица автори и заглавия по проблематиката. Списъкът с използваните информационни източници включва цитирани 219 литературни източника, от които 103 на кирилица и 116 на латиница. Може да се обобщи, че използваните информационни източници в дисертационния труд са свързани с изследваната проблематика. Те са коректно описани в края на дисертацията.

Изложеното дотук доказва, че докторантката е запозната с достигнатото ниво на знания в областта на дисертационния труд и умело използва литературните източници за научно изследване.

3. Преценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд

В първа глава на дисертацията са представени теоретичните основи проблема. Във втора е описана разработената методическа рамка. Методологията на научното изследване се основава на коректно избрани изследователски методи – инструментални, експертни и статистически методи за определяне свойствата на опаковките от рециклирани хартиени материали. Използваните методи са описани прецизно и точно, като показват разбиране на същността на извършените изследвания. Всички те допринасят за осъществяване на целта на дисертационното изследване и повишават стойността на работата.

В третата глава са описани резултатите от проведеното изследване.

В края на работата са направени изводи и са изведени приносите.

Дисертацията е доказателство за възможностите на автора в изследователската област. В работата докторантката е обобщила и анализирала резултатите от изследванията и е изпълнила поставените задачи в началото на дисертацията.

Авторефератът е в обем от 49 страници, като в края са посочени основните приноси в дисертационния труд и списък на публикациите по темата на дисертационния труд. Той кореспондира с дисертационния труд и достоверно представя в синтезиран вид обхвата, съдържанието и резултатите от научното изследване.

4. Идентифициране и оценяване на научните и научно – приложните приноси в дисертационния труд

Посочените четири приноса на изследването отразяват обективно постигнатите научни резултати в дисертационния труд и са достоверно представени. Налице са приноси с научно-приложен характер, което безспорно се обуславя от целта и задачите, поставени в дисертацията.

Приложните приноси моменти се подчертават и в петте публикации на докторантката по темата на дисертационния труд. От тях 2 са статии. Една от статиите е самостоятелна. Тя е докладвала резултатите от работата си на 3 национални и международни научни конференции. Един от докладите е самостоятелен и два - в съавторство. Публикациите отговарят на изискванията за присъждане на образователната и научна степен "доктор" и потвърждават

извода за добра информираност и подготовка по различни аспекти на темата на дисертационния труд.

5. Критични бележки и препоръки

В дисертационния труд могат да се открият някои слабости. Във връзка с това си позволявам да направя следните забележки и препоръки към докторантката:

- Според мен целта и някои от задачите в дисертацията се нуждаят от прецизиране. В работата е поставена цел и конкретна задача за изследване възможността за ефективност на производството, а в ограниченията е указано, че ще се разглежда само екологична ефективност.
- В трета глава „Резултати и обсъждане“ в частта за икономическия ефект е дискутиран размера на продуктовата такса за опаковките, която не е разход за производителите на опаковки. В продължение тази такса е сравнявана с дървени опаковки, които имат други предназначения.
- В работата се забелязват неточности и технически грешки, като сила на получената хартия (стр. 18) ефективност на свойствата (стр. 18), 100% ефективност (стр. 159), използвани са неподходящи диаграми (фиг.1.2) и др.

6. Въпроси към дисертанта

Позволявам си да предложа на защитата докторантката да отговори на следните въпроси:

- Какви мерки препоръчвате да се предприемат за подобряване на показателите за качество на крайния продукт, отчитайки факта, че използваните рециклирани материали в суровината нямат постоянни показатели за качество?
- Какви са мотивите ви да направите експертна оценка на качеството на опаковките, след като имате точно определени изисквания към крайните продукти?

7. Заключение

Разработената дисертация е комплексно изследване на актуални практически проблеми. Тя показва, че докторантката притежава теоретични знания в изследваната област и способност за провеждане на самостоятелни изследвания. Постигнатите приноси с научно-приложен характер категорично са доказани в работата.

Дисертационният труд отговаря на възприетите от академичната общност наукометрични критерии и на изискванията на Закона за развитие на

академичния състав в Р. България и на Правилата за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИУ - Варна. Това ми дава основание да предложа на уважаемите членове на научното жури да вземат решение за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8. „Икономика“, докторска програма „Стокосзнание“ на Величка Пеева Маринова

Изготвил становището:

(M)
проф. д-р Даниела Иванова

12.02.2020 г.

София

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р **ТЕМЕНУГА ВАСИЛЕВА СТОЙКОВА**

Икономически университет – Варна, катедра „Стокознание“

Научна специалност „Стокознание“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Стокознание“.

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури за защита на дисертационен труд съгласно Заповед № РД № 06-4029 от 17.12.2019 г. на Ректора на Икономически университет – Варна.

Автор на дисертационния труд: **ВЕЛИЧКА ПЕЕВА МАРИНОВА**

Тема на дисертационния труд: **„КАЧЕСТВО И ЕФЕКТИВНОСТ НА ПРОДУКТИ ОТ РЕЦИКЛИРАНИ ХАРТИЕНИ МАТЕРИАЛИ“**

1. Информация за дисертанта

Асистент Величка Маринова е завършила специалност „Стокознание“ в ОКС „бакалавър“ през 2004 г. и специалност „Международен бизнес“ в ОКС „Магистър“ през 2005 г. в Икономически университет – Варна. Приета е за редовен асистент към катедра „Стокознание“ през 2008 г. Ръководи семинарни занятия по дисциплините „Опаковка на продуктите“, „Мениджмънт на опаковките“, „Основи на стокознанието на промишлените стоки“, което определя добрата ѝ професионална подготовка и изследователски възможности в областта на дисертационния труд. От 20.01.2010 г. е зачислена в задочна докторантура със заповед № РД-17-177 по докторска програма „Стокознание“ със срок на обучение 4 години. След удължаване на срока на обучение с 1 година, през 2015 година със заповед № РД 17-44 от 08.01.2015 г. е отчислена с право на защита за срок от пет години. Докторантката е изпълнила в срок всички поставени задачи от индивидуалния докторантски план и е събрала необходимия брой кредити.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният дисертационен труд е съгласуван с изискванията на чл. 27, ал.2 от ППЗРАСРБ и с установените специфични изисквания към обучаващите се по докторска програма „Стокознание”. Структурата на дисертационния труд е логично изградена и се състои от въведение, три глави, заключение, съдържание, изводи, използвана литература, списък на използваните съкращения. Общият обем на дисертационния труд е 179 страници, с включени 31 таблици и 20 фигури. Използвани и цитирани са 219 литературни източника, включващи 103 на кирилица и 116 – на латиница. Структурата на дисертационния труд е подчинена на изведените изследователски проблеми и е ориентирана изцяло към постигане на поставената цел чрез прецизно и коректно изпълнение на поставените задачи.

3. Преценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд

Актуалността на темата на дисертацията се обуславя от съвременните условия за развитие на индустриалното производство, щадящо околната среда, от налагащия се преход към т.н. кръгова икономика, от необходимостта за оползотворяване на отпадъчните материали и създаване на вторични качествени и безопасни продукти. Използването на вторични влакнести материали в хартиената промишленост, създаването на качествени и икономични опаковки със специфични потребителни свойства съобразно определено функционално предназначение и тяхната оценка е актуален и недостатъчно изследван проблем.

Основната изследователска теза, обектът, предметът, целта и задачите на дисертационния труд са прецизно, ясно и точно формулирани. Посочени са и ограничителните условия, при които са извършени изследванията в дисертацията.

Проучена е специализираната научна литература относно състоянието, качеството, нормативните изисквания и възможността за рециклиране и оползотворяване на хартията. Обобщени и добре систематизирани са факторите, влияещи на качеството на продуктите от рециклирани хартиени материали. Използваните съвременни литературни източници в дисертационния труд са анализирани задълбочено от докторантката, цитирани са коректно и описани правилно в края на дисертацията.

За постигане на целта са определени 4 задачи. Те са изпълнени чрез извършена значителна по обем експериментална работа с приложение на съвременни инструментални методи за: изработване на пробни образци на опаковки от нискограмажни рециклирани хартии; изследване на качествените показатели на хартиите за опаковки, на изготвените комбинации на картонените опаковки и на качеството на готовите опаковки от рециклирани хартиени материали. За по-пълно

и прецизно изпълнение на поставената цел и задачи е приложен експертен метод за определяне на потребителните свойства на опаковките от рециклирани хартиени материали. При определяне на екологичния и икономическия ефект са използвани аналитични методи, а при обобщаване на данните от изпитванията на хартиите са приложени статистически методи.

Получените експериментални резултати в трета глава са подходящо представени в таблици и фигури, които компетентно и задълбочено са анализирани. Това показва добрата теоретична и научна подготовка на докторантката, уменията ѝ да провежда самостоятелни научни изследвания и да анализира получените експериментални данни. Получените резултати са в съответствие със заложените в дисертационния труд цели и задачи и доказват в логична последователност тяхното изпълнение. Резултатите са изведени в 6 обобщаващи изводи и 4 приноси с научен и научно-приложен характер.

При написване на дисертационния труд е използван точен и прецизен научен стил. Получените резултати, направените анализи и заключения в дисертационния труд доказват много доброто познаване от докторантката на изследвания проблем и възможностите ѝ за цялостно научно решение на поставената цел и задачи.

Авторефератът отразява вярно и добре систематизирано съдържанието на дисертационния труд. По отношение на съдържанието, посочените в автореферата приноси отразяват обективно постиженията на докторантката. В него е посочен списък на публикациите по темата на дисертацията.

В раздела публикации по дисертационния труд са представени 3 научни доклада и 2 статии (1 самостоятелна и 1 в съавторство). Резултатите от дисертационния труд са докладвани на научни конференции с международно участие и публикувани в реферирани издания. Публикациите потвърждават задълбочения характер на проведените научни изследвания и отличната компетентност на докторантката по темата на дисертационния труд.

4. Идентифициране и оценяване на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд

В справката за приносите, приложена към автореферата, докторантката е посочила 4 приноса с научен и научно-приложен характер. Те са правилно формулирани и реално отразяват постигнатото от докторантката. По-важните приноси в обобщен вид са:

- Доказано е, че хартиите WL и TL с малка маса в границите от 90 до 120 g/m² притежават добри механични свойства и могат да бъдат включени в състава на

нискограмажни транспортни опаковки от 100% рециклирани хартиени материали, предназначени за стоки с конкретно функционално предназначение;

- Изработени и изследвани са образци от нискограмажни опаковки от 100% рециклирани хартиени материали с доказано добри механични свойства и експлоатационни показатели;

- Извършено е комплексно изследване на качеството на готовите експериментални опаковки и е доказана възможността за тяхното използване като транспортни опаковки на стоки с конкретно функционално предназначение;

- Идентифицирани са специфичните потребителни свойства на опаковки от 100% рециклирани хартиени материали, оценен е техният комплекс и значимост чрез използване на експертен метод.

5. Критични бележки, въпроси и препоръки

Нямам конкретни критични бележки и въпроси към дисертационния труд.

6. Заключение

Считам, че дисертационният труд на докторант Величка Маринова представлява едно цялостно и актуално научно изследване със значими научни и научно-приложни приноси, които категорично са доказани. Докторантката показва задълбочени теоретични познания по изследвания проблем и умения да извършва самостоятелни комплексни изследвания. Дисертацията напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилата за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИУ – Варна. Представени са необходимите доказателства, че докторантката е изпълнила напълно и успешно всички задължителни дейности, съпътстващи процеса на обучение в докторантура.

Изказаното мнение ми дава основание да дам категорично **положителна оценка на дисертационния труд** и с убеденост да предложа на уважаемото Научно жури да присъди на **Величка Пеева Маринова** образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Стокознание”.

24.02.2020

гр. Варна

Изготвил становището:

(доц. д-р Теменуга Стойкова) / /

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ ВАРНА
Вх. № 72 20.94 / 30.ел. 2020г

СТ А Н О В И Щ Е

относно дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8 „Икономика“, докторска програма „Стокознание“

Изготвил становището: доц. д-р Денка Йорданова Златева,
Икономически университет – Варна, катедра „Стокознание“

Основание за написване на становището: Становището е написано на основание Заповед № РД-06-4029/17.12.2019 г. на Ректора на ИУ – Варна за състав на Научно жури и решение на Научното жури от първо заседание, проведено на 19.12.2019 г., и съобразно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилата за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Икономически университет – Варна

Автор на дисертационния труд: ас. Величка Пеева Маринова, докторант по докторска програма „Стокознание“, задочна форма на обучение

Тема на дисертационния труд: „Качество и ефективност на продукти от рециклирани хартиени материали“

I. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд „Качество и ефективност на продукти от рециклирани хартиени материали“ е с общ обем 179 страници и в структурно отношение изцяло съответства на изискванията на чл. 27, ал. 2 от Правилника за приложение на ЗРАСРБ. С цел онагледяване на изложението в текста са включени 31 таблици и 20 фигури. За разработването на дисертационния труд са използвани и цитирани 219 литературни източника (от тях – 103 на кирилица и 116 на латиница). Фактът, че значителна част от използваните литературни източници са от последните няколко години показва, че докторантът познава добре съвременното състояние на проблема и научните достижения на другите автори в съответната област.

II. Преценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд

Дисертационният труд обхваща: съдържание, въведение, изложение (представено в три глави), заключение, изводи, приноси с научен и научно-приложен характер и списък на използваната литература.

Темата на дисертационния труд е актуална и се отличава с практическа значимост, а получените резултати представляват интерес за широк кръг заинтересовани лица – както от научната общност, така и от бизнеса.

Основната изследователска теза, целта и задачите на дисертационния труд са прецизно формулирани, а ограничителните условия са точно и обективно дефинирани. За постигане на целта е извършена значителна по обем експериментална работа, като са разработени опитни образци на опаковки от рециклирани хартиени материали. Приложени са инструментални методи за изследване на качеството на хартиите за опаковки, на картонените комбинации и на готовите опаковки. Използван е и експертен метод за определяне на значимостта на отделните потребителни свойства на новоразработените опаковки, като се отчита конкретното им функционално предназначение. Получените експериментални резултати са компетентно и задълбочено анализирани. Това показва добрата теоретична подготовка на докторант Величка Маринова, уменията ѝ да осмисля и да интерпретира експерименталните данни. При написването на дисертационния труд е използван прецизен научен стил. Докторантът достатъчно аргументирано постига основната изследователска теза и решава поставените задачи.

Считам, че така представеното изложение отговаря на основните качествени изисквания, предвидени в чл. 34, ал. 2 и ал. 3 от ПУРПНСЗАД, а именно: оригиналност на изследването, вникване в дълбочината и същността на проблема, решаване на поставените задачи с подходящ инструментариум, научно-приложна значимост на получените резултати.

Авторефератът е с обем 49 стр. и отразява вярно и систематизирано най-съществените части от дисертационния труд, както и приносите.

Докторантът постига публичност на резултатите от изследователската си работа чрез публикуване на две статии (едната от които – самостоятелна, а другата – в съавторство) и три доклада, представени на научни конференции (един от тях – самостоятелен).

III. Идентифициране и оценяване на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд

В края на разработката са формулирани четири приноса с научен и научно-приложен характер, които реално отразяват постигнатите от докторантката в хода на експерименталните изследвания резултати и които напълно приемам.

IV. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки към дисертационния труд, тъй като всички бележки и препоръки, които отправих към докторант В. Маринова при предварителното обсъждане на дисертацията, са взети под внимание.

Може да се отправи препоръка в по-нататъшната си научно-изследователска работа ас. Величка Маринова да се ориентира към публикации в чуждестранни научни издания. Така получените от нея резултати биха станали достояние на много по-широка аудитория.

V. Въпроси към дисертанта

От интерес по време на защитата би било становището на докторанта по следния въпрос:

Какви са перспективите за развитие на производството на опаковки от рециклирани хартиени материали в контекста на климатичните промени?

VI. Заключение

Представеният дисертационен труд е обстойно научно изследване по актуален и значим за практиката проблем. Считаю, че разработката по обем, съдържание и приноси елементи отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилата и условията за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИУ - Варна. Постигнатите в дисертационния труд резултати с научно-приложна значимост съответстват изцяло на съвременните потребности на стоковедната наука и на практиката. Авторката показва задълбочени знания по избрания проблем и умение за провеждане на самостоятелни научни изследвания. Всичко това е основание да дам **положителна оценка** на разработения дисертационен труд и да предложа на почитаемото Научно жури да **присъди** на Величка Пеева Маринова **образователна и научна степен „доктор“** по научна специалност 05.02.25. „Стокознание“, професионално направление 3.8. Икономика.

28.01.2020 г.

гр. Варна

Изготвил становището:

(доц. д-р Денка Златева)